

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДИСЦИПЛІНИ**

**«Організація управління муніципальними установами»
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ - 2016

Підготовлено доцентом кафедри державного управління та самоврядування
В. В. Утвенком

Затверджено на засіданні кафедри державного управління та самоврядування
(протокол №10 від 20 квітня 2016)

*Схвалено Вченою радою Інституту соціальних наук і самоврядування
Г.А Алієва Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол №9 від 29 квітня
2016)*

Утвенко В.В. Навчальна програма дисципліни «Організація управління
муніципальними установами» (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2016. – 24 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст
дисципліни «Організація управління муніципальними установами», вказівки до
виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а
також список літератури.

МАУП

©Міжрегіональна Академія

управління персоналом (МАУП), 2016

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Організація управління муніципальними установами» - одна з дисциплін, які створюють основну базу знань, необхідну для ефективної підготовки фахівців з місцевого самоврядування, регіонального та державного управління, муніципального менеджменту, з метою їхньої подальшої роботи в органах місцевого самоврядування, а також на керівних посадах в громадських організаціях, муніципальних установах та закладах. Підготовка фахівців у сфері менеджменту організацій має на меті дати слухачам теоретичні знання та виробити в них практичні навички опрацювати й обґрунтовувати конкретні пропозиції щодо проблем місцевого самоврядування, муніципального управління, роботи в громадських організаціях. У зв'язку з цим у програмі вивчення дисципліни «Організація управління муніципальними установами» для бакалаврів міститься як теоретичний матеріал, так і специфіка застосування отриманих знань та навичок на практиці.

У ході вивчення дисципліни «Організація управління муніципальними установами» студенти знайомляться з основними поняттями дисципліни, теоретико-методологічними засадами, особливостями становлення та розвитку муніципального управління в сучасній Україні, законодавчим забезпеченням діяльності муніципальних установ та підприємств. Значної уваги приділено організації управління в структурі органів місцевого самоврядування в містах України, особливостям управління муніципальними фінансовими установами, закладами охорони здоров'я, освіти, правоохоронними органами (муніципальною міліцією), установами соціального захисту. Крім цього, в навчальній програмі з дисципліни "Організація управління муніципальними установами розглядається специфіка управління муніципальними підприємствами (міським пасажирським транспортом, житлово-комунальним і готельним господарством, муніципальними закладами торгівлі та побутового обслуговування населення).

Нарешті, при вивченні особливостей управління муніципальними закладами та підприємствами студенти знайомляться зі специфікою стратегічного управління, ситуаційного муніципального управління, стратегічним плануванням, використанням

маркетингових інструментів в системі організації управління муніципальними установами. Також вивчається проектний менеджмент в управлінні муніципальними установами, менеджмент ризиків, антикризове управління розвитком муніципальних утворень та управління персоналом в муніципальних установах. Чільне місце приділяється також ролі інформатизації в організації управління муніципальними установами та проблемі запровадження інформаційних технологій в систему управління муніципальними закладами та підприємствами.

Отже, програма навчальної дисципліни «Організація управління муніципальними установами» спрямована на отримання студентами, які навчаються за спеціальністю "Менеджмент організацій", знання теоретичних основ дисципліни і застосування отриманих знань та навичок на практиці.

Дисципліна «Організація та управління муніципальними установами» викладатиметься з урахуванням найсучасніших інтерактивних методик.

МАУП

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

«ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ МУНІЦИПАЛЬНИМИ УСТАНОВАМИ»

№ п/п	Назва змістовного модуля і теми
	Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни
1.	Теоретичні основи організації управління муніципальними установами
2.	Муніципальні установи в системі муніципального управління
3.	Законодавче забезпечення діяльності муніципальних установ
	Змістовий модуль 2. Особливості управління муніципальними закладами в сучасній Україні
4.	Організація управління в структурі органів місцевого самоврядування в містах України
5.	Особливості управління муніципальними фінансовими установами
6.	Управління закладами охорони здоров'я (медичними установами)
7.	Муніципальне управління закладами освіти
8.	Організація управління установами соціального захисту населення
9.	Особливості діяльності та управління муніципальною міліцією
10.	Організація управління закладами культури
	Змістовий модуль 3. Організація управління муніципальними підприємствами
11.	Управління міським пасажирським транспортом
12.	Особливості організації муніципального управління житлово-комунальним господарством
13.	Управління муніципальним готельним господарством
14.	Організація управління муніципальними закладами торгівлі та побутового

ЗМІСТ**дисципліни****«ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ МУНІЦИПАЛЬНИМИ УСТАНОВАМИ»****Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади дисципліни****Тема 1. Теоретичні основи організації управління муніципальними установами**

Муніципальне управління в Україні: становлення та розвиток. Поняття «муніципальний менеджмент», «місцеве самоврядування», «муніципалітет», «муніципальна власність», «муніципальне утворення», «муніципальні установи». Суб'єкт та об'єкт дисципліни. Мета та завдання дисципліни. Основні види муніципальних установ. Законодавче забезпечення діяльності муніципальних установ на державному та регіональному рівнях. Джерела фінансування муніципальних установ. Головні недоліки в організації роботи муніципальних установ та шляхи їх подолання. Зарубіжний досвід організації управління муніципальними установами. Діяльність муніципальних установ і підприємств в Україні та за кордоном: порівняльна характеристика.

Література [14; 17; 18; 20; 22; 23; 31; 47; 52; 56]

Тема 2. Муніципальні установи в системі муніципального управління

Муніципальне управління та його визначальний вплив на рівень добробуту жителів населеного пункту. Роль муніципальних установ в системі муніципального управління. Управління ресурсним потенціалом населеного пункту як головний зміст муніципального управління. Управління ресурсним потенціалом муніципальних установ та підприємств комунальної (муніципальної) власності. Особливості муніципального управління та його правове підґрунтя. Сутність і коло питань муніципального управління. Управління об'єктами власності територіальних громад. Структура органів муніципального управління. Інструменти управління муніципальними установами в системі муніципального управління. Стратегічне та ситуаційне управління муніципальними установами в системі муніципального управління. Стратегічне планування в організації управління муніципальними установами. Використання маркетингових інструментів в організації управління муніципальними установами.

Проектний менеджмент в організації управління муніципальними установами. Менеджмент ризику в організації управління муніципальними установами. Антикризове управління муніципальними установами.

Література [16; 17; 18; 20; 22; 23; 31; 47; 52; 56]

Тема 3. Законодавче забезпечення діяльності муніципальних установ

Основні законодавчі акти з організації управління муніципальними установами, прийняті Верховною Радою України. Укази Президента та Постанови Кабінету Міністрів України щодо організації управління муніципальними установами. Нормативно-правові документи з організації управління муніципальними установами регіонального і місцевого рівнів, присвячені управлінню муніципальними закладами та підприємствами. Закон України «Про освіту» від 23 травня 1991 р. Закон України «Про загальну середню освіту» від 13 травня 1999 р. Закон України «Про вищу освіту» від 13 травня 1999 р. та від 17 січня 2002 р. Закон України «Основи законодавства про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 р. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 21 червня 2004 р. Законодавство України про соціальний захист населення. Проблема законодавчого забезпечення діяльності муніципальної міліції в Україні.

Література [6-11; 19; 23; 25; 26]

Змістовий модуль 2. Особливості управління муніципальними закладами в сучасній Україні

Тема 4. Організація управління в структурі органів місцевого самоврядування в містах України

Сучасний стан організації управління в системі органів місцевого самоврядування: недоліки та шляхи їх подолання. Структура виконавчого комітету органів місцевого самоврядування. Стратегічне управління в системі органів місцевого самоврядування. Ситуаційне муніципальне управління. Стратегічне планування діяльності підрозділів місцевого самоврядування. Використання маркетингових інструментів в системі управління органами місцевого самоврядування. Проектний менеджмент в управлінні муніципальними фінансовими установами. Управління муніципальними логістичними системами. Менеджмент ризиків в структурі управління органами місцевого самоврядування. Антикризове управління розвитком муніципальних утворень. Кадрове управління в структурі органів місцевого самоврядування. Управління персоналом в

системі органів місцевого самоврядування. Інформатизація як засіб управління в структурі органів місцевого самоврядування. Проблеми запровадження інформаційних технологій в структурі органів місцевого самоврядування.

Література [14; 16; 17; 21; 29; 31; 52]

Тема 5. Особливості управління муніципальними фінансовими установами

Сучасний стан організації управління муніципальними фінансовими установами: недоліки та шляхи їх подолання. Принципи, суб'єкти, об'єкти та інструменти управління муніципальними фінансовими установами. Основні методи управління. Види управління муніципальними фінансовими установами. Фінансове планування в системі муніципальних фінансових органів. Відповідальність органів місцевого самоврядування в муніципальних фінансових установах та контроль за їхньою діяльністю. Органи місцевого самоврядування і місцеві органи виконавчої влади, їх права та обов'язки в галузі фінансів. Управління муніципальними фінансовими органами та їх роль у бюджетному процесі. Роль муніципальних фінансових органів в управлінні місцевими фінансами. Управління персоналом в системі муніципальних фінансових органів. Роль муніципальних фінансових органів в управлінні фінансами підприємств комунальної власності. Фінансові аспекти управління компаніями з державною (муніципальною часткою власності). Шляхи удосконалення управління муніципальними фінансовими установами.

Література [14-16; 21; 29; 30; 31]

Тема 6. Управління закладами охорони здоров'я (медичними установами)

Сучасний стан управління закладами охорони здоров'я на території муніципалітетів. Структура закладів охорони здоров'я на території міст. Основні види муніципальних медичних установ. Недоліки в системі організації управління закладами охорони здоров'я. Засоби управління органів місцевого самоврядування по відношенню до установ охорони здоров'я. Система фінансування закладів охорони здоров'я. Джерела фінансування муніципальних медичних установ. Фандрейзинг (залучення коштів) в системі управління муніципальними закладами охорони здоров'я. Медичне страхування як одна з головних форм залучення додаткових коштів на фінансування медичних установ. Стратегічне планування в організації управління муніципальними медичними установами. Управління персоналом в муніципальних закладах охорони здоров'я. Інформатизація як

засіб управління муніципальними медичними установами. Шляхи вдосконалення управління муніципальними закладами охорони здоров'я.

Література [8; 17; 21; 26; 27; 40; 48; 51; 57; 59]

Тема 7. Муніципальне управління закладами освіти

Сучасний стан управління муніципальними закладами освіти на території міст України. Структура системи освіти в муніципальних утвореннях. Джерела фінансування муніципальних закладів освіти. Особливості фінансового управління державними та муніципальними освітніми установами. Залучення коштів батьків з метою організації додаткових освітніх послуг. Організація управління дошкільними установами. Загальноосвітні установи в системі управління закладами освіти. Джерела формування майна та фінансових ресурсів загальноосвітніх навчальних закладів. Організація управління навчальним процесом в системі середньої професійної освіти. Особливості управління вищими навчальними закладами. Фактори конкурентноздатності вищих навчальних закладів. Стратегічне планування муніципального управління закладами освіти. Використання маркетингових інструментів у муніципальному управлінні закладами освіти. Проектний менеджмент в муніципальному управлінні закладами освіти. Антикризове управління розвитком муніципальних закладів освіти. Управління персоналом в муніципальних освітніх установах. Інформаційні технології в системі управління муніципальними освітніми установами. Шляхи вдосконалення управління муніципальними освітніми установами.

Література [6; 8; 9; 13; 16; 17; 21; 43; 46; 49]

Тема 8. Організація управління установами соціального захисту населення

Сучасний стан організації управління муніципальними установами соціального захисту населення. Основні види установ соціального захисту на території муніципальних утворень. Джерела фінансування муніципальних установ соціального захисту населення. Мета, завдання та функції соціального захисту. Взаємодія органів державного управління та місцевого самоврядування з установами соціального захисту. Управління закладами соціального захисту в контексті реформування економіки України. Адресний та категоріальний принципи соціального захисту. Порядок та пріоритети надання соціальної допомоги з місцевого бюджету. Особливості організації управління міськими та районними центрами зайнятості. Організація управління муніципальними службами соціального забезпечення населення. Стратегічне планування діяльності

муниципальных установ социального зашит населення. Використання маркетингових інструментів в управлінні муниципальними установами социального зашит населення. Антикризове управління розвитком муниципальних закладів социального зашит населення. Управління персоналом в муниципальних установах социального зашит населення. Інформаційні технології в управлінні муниципальними закладами социального зашит населення. Головні недоліки в системі управління муниципальними закладами социального зашит населення та шляхи їх подолання. Шляхи вдосконалення управління муниципальними закладами социального зашит населення.

Література [1-3; 11; 12; 17; 19; 38; 41; 44]

Тема 9. Особливості діяльності та управління муниципальною міліцією

Вплив криміногенної ситуації на конкурентоздатність муниципальних утворень. Система забезпечення безпеки населення та боротьба з правопорушеннями і злочинністю на території муниципальних утворень. Муниципальна міліція як складова частина правоохоронних органів. Нормативно-правові документи організації та діяльності муниципальної міліції. Проблема розробки законодавства про діяльність муниципальної міліції на державному рівні. Особливості управління муниципальними правоохоронними органами. Запровадження інформаційних технологій як засіб покращення діяльності муниципальної міліції. Джерела фінансування муниципальної міліції. Взаємодія муниципальної міліції та місцевими відділеннями МВС України. Взаємодія муниципальної міліції з об'єднаннями громадян з питань підтримки правопорядку в містах України.

Література [17; 25; 50; 54; 60]

Тема 10. Організація управління закладами культури

Поняття "муниципальні культурні установи". Основні види муниципальних культурних установ. Законодавче забезпечення діяльності закладів культури в містах України. Джерела фінансування муниципальних закладів культури. Недоліки в системі управління муниципальними закладами культури. Проблема визначення пріоритетів розвитку муниципальних культурних установ. Шляхи реформування системи управління закладами культури в сучасній Україні. Запровадження культурно-освітніх програм як метод управління муниципальними культурними установами. Проблема залучення додаткових коштів на розвиток закладів культури. Система фандрейзингу. Організація управління персоналом в муниципальних культурних установах. Інформатизація як один

з методів поліпшення управління муніципальними закладами культури. Особливості організації управління міських бібліотек. Надання інформації та доступ до бібліотечних фондів. Формування фондів та комплектування муніципальних бібліотек. Особливості управління муніципальними музеями. Організація управління муніципальними будинками культури, театрами. Система управління музейною справою в містах України.

Література [14; 16; 21; 29; 33; 34; 52]

Змістовий модуль 3. Організація управління муніципальними підприємствами

Тема 11. Управління міським пасажирським транспортом

Поняття «міський пасажирський транспорт». Основні види міського пасажирського транспорту. Сучасний стан розвитку міського пасажирського транспорту. Головні недоліки в роботі міського пасажирського транспорту. Стратегічний напрям розвитку міського пасажирського транспорту в містах України. Взаємодія органів державної влади та управління і місцевого самоврядування з реформування та подальшого розвитку міського пасажирського транспорту. Роль приватних транспортних підприємств у перевезенні пасажирів. Роль маркетингу в підвищенні ефективності діяльності міського пасажирського транспорту. Управління персоналом міського пасажирського транспорту. Управління фінансовими ресурсами муніципальних транспортних підприємств. Роль інформатизації в підвищенні ефективності функціонування транспортних підприємств на прикладі: "Київпаstrанс", "Київський метрополітен", "Харківський метрополітен". Основні напрямки управління міським пасажирським транспортом в малих містах України в умовах переходу до ринкової економіки.

Література [5; 16; 17; 21; 31; 36; 42; 53; 61; 62]

Тема 12. Особливості організації муніципального управління житлово-комунальним господарством

Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) як соціально-важлива життєзабезпечувальна галузь муніципального господарства. Аналіз стану житлово-комунальних послуг міського господарства. Головні недоліки в діяльності та управлінні житлово-комунальним господарством. Заходи муніципальних властей щодо реформування ЖКГ міст України та підвищення ефективності його управління. Структура ЖКГ міст України. Джерела фінансування ЖКГ міст України. Специфіка управління фінансовими ресурсами ключових галузей житлово-комунального господарства. Управління житловим фондом в системі

ЖКГ. Специфіка управління персоналом в ЖКГ. Рівень витрат енергоносіїв в комунальній системі та проблема запровадження енергозберігаючих технологій. Проблема утилізації твердих побутових відходів. Шляхи залучення інвестицій в житлово-комунальні системи міст. Шляхи реформування системи управління підприємств житлово-комунального господарства (житлового господарства, системи водопостачання та водовідведення в містах, муніципальної енергетики та системи енергозбереження міст, теплопостачання, газопостачання та електропостачання тощо).

Література [10; 17; 21; 24; 31; 32; 36; 39; 55; 58]

Тема 13. Управління муніципальним готельним господарством

Муніципальні готелі в структурі готельного господарства міст України. Типи сучасних муніципальних готелів. Побудова організаційної структури готелю, типи організаційних структур муніципальних готельних комплексів. Поняття управління обслуговування гостей в готелі. Правила поведінки персоналу готелів. Процес обслуговування гостей у готелі. Функції та обов'язки службовців і працівників готелю щодо надання послуг гостям. Процес обслуговування гостей у муніципальному готелі. Функції служби прийому та розміщення. Порядок реєстрації і розміщення гостей. Будівництво та архітектура сучасних муніципальних готелів. Інженерно-технічна служба готелю. Сучасні інформаційні технології в управлінні готельним комплексом. Автоматизація управління діяльністю готелю. Управління безпекою муніципального готельного комплексу. Управління персоналом муніципального готельного комплексу. Принципи і структура управління персоналом. Організація вищої управлінської ланки готельного комплексу. Кадрова, бухгалтерська, аудиторська, інженерно-технічна служби готельного комплексу, відділ обслуговування, ресторанне господарство тощо. Особливості організації управління фінансами муніципальних готелів. Головні недоліки та шляхи вдосконалення управління муніципальними готелями в містах України.

Література [21; 28; 31; 35; 45; 62]

Тема 14. Організація управління муніципальними закладами торгівлі та побутового обслуговування населення

Сучасний стан функціонування муніципальних закладів торгівлі та побутового обслуговування населення. Основні види муніципальних закладів торгівлі та побутового обслуговування населення. Вибір організаційно-правової форми діяльності торговельних

підприємств. Вибір типів магазинів, які входять до складу муніципальних торговельних підприємств. Зміст торговельно-технологічних процесів у магазині та технологія планування його приміщень. Організація процесів прийому, зберігання та підготовки товарів до продажу. Управління процесом обслуговування покупців. Формування асортименту товарів у магазині. Вибір ефективних методів продажу товарів та організація додаткових послуг покупцям. Організація внутрішньо магазинної реклами та інформації. Управління персоналом в муніципальних закладах торгівлі. Особливості управління чисельністю персоналу, продуктивністю праці. Специфіка управління товарообігом, доходами та видатками муніципальних торговельних підприємств. Управління господарськими ризиками та фінансовим станом торговельних підприємств.

Основні види побутового обслуговування населення в містах України. Недоліки функціонування муніципальних закладів з побутового обслуговування населення. Основні види послуг, які надаються муніципальними побутовими закладами. Роль органів місцевого самоврядування та державного управління в підвищенні ефективності функціонування муніципальних побутових підприємств. Особливості управління персоналом в установах з побутового обслуговування населення. Специфіка управління фінансовими ресурсами підприємства. Шляхи підвищення ефективності функціонування закладів з побутового обслуговування населення.

Література [4; 29; 31; 62]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання контрольної роботи передбачає розвиток навичок самостійного пошуку необхідної інформації, опрацювання та осмислення теоретичного і практичного матеріалу. Слухач обирає тему контрольної роботи за власним бажанням.

Контрольна робота виконується на скріплених аркушах паперу формату А4 (Times New Roman 14, інтервал 1,5). На титульній сторінці вказуються: назва дисципліни («Організація управління муніципальними установами»); прізвище, ім'я, по батькові слухача, домашня адреса; номер групи. Контрольна робота має містити план і список літератури. На останній сторінці ставиться дата виконання роботи та підпис студента. Роботу необхідно здати в наукову частину в установлений термін.

До заліку слухач допускається, якщо контрольну роботу оцінено позитивно.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Становлення та розвиток муніципального управління в сучасній Україні.
2. Поняття та види муніципальних установ в сучасній Україні.
3. Законодавче забезпечення діяльності муніципальних установ.
4. Джерела фінансування муніципальних установ.
5. Організація управління в структурі органів місцевого самоврядування в містах України.
6. Особливості управління муніципальними фінансовими установами.
7. Особливості організації управління закладами охорони здоров'я.
8. Система фінансування закладів охорони здоров'я.
9. Особливості фінансування муніципальної освіти.
10. Специфіка управління дошкільними установами на муніципальному рівні.
11. Особливості управління середніми загальноосвітніми закладами.
12. Організація управління навчальним процесом в системі середньої професійної освіти.
13. Особливості управління вищими навчальними закладами на муніципальному рівні.
14. Організація управління закладами культури.
15. Роль муніципальної міліції як складової частини правоохоронних органів.
16. Особливості законодавчого забезпечення діяльності муніципальної міліції в Україні.
17. Приклади діяльності муніципальної міліції в містах України.
18. Структура та особливості управління муніципальною міліцією.
19. Джерела фінансування муніципальної міліції.
20. Структура установ соціального захисту на території муніципальних утворень.
21. Мета, завдання та функції соціального захисту населення.
22. Особливості взаємодії органів державного управління та місцевого самоврядування з установами соціального захисту.
23. Структура управління закладами соціального захисту в контексті реформування економіки України.
24. Управління муніципальним готельним господарством.
25. Структура міського пасажирського транспорту в містах України.

26. Особливості діяльності муніципальних транспортних підприємств.
27. Основні напрямки управління міським пасажирським транспортом в умовах переходу до ринкової економіки.
28. Структура житлово-комунального господарства міст України.
29. Особливості управління житлово-комунальним господарством міст України.
30. Організація управління муніципальними закладами торгівлі та побутового обслуговування населення.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Охарактеризуйте особливості становлення та розвитку муніципального управління в сучасній Україні.
2. Дайте визначення поняттям «муніципальний менеджмент», «міське самоврядування», «муніципалітет».

Що таке «муніципальна власність», «муніципальне утворення»?

Дайте визначення поняття «муніципальні установи».

Які основні види муніципальних установ ви знаєте?

Визначте роль муніципальних установ в системі муніципального управління.

Як здійснюється управління ресурсним потенціалом населеного пункту?

8. Яким чином відбувається управління ресурсним потенціалом муніципальних установ та підприємств комунальної (муніципальної) власності?
9. Що таке менеджмент ризику в організації управління муніципальними установами?
10. Дайте оцінку антикризовому управлінню в системі управління муніципальними установами.
11. Які ви знаєте Укази Президента та Постанови Кабінету Міністрів України щодо організації управління муніципальними установами?
12. Висвітліть нормативно-правові документи з організації управління муніципальними установами регіонального та місцевого рівнів, присвячені організації управління муніципальними закладами та підприємствами.

13. Коли було прийнято Закон України «Про освіту»?

14. У яких роках були прийняті основні закони України про соціальний захист населення?

5. У чому полягає законодавче забезпечення діяльності муніципальних установ?

16. Охарактеризуйте сучасний стан організації управління в системі органів місцевого самоврядування. Недоліки та шляхи їх подолання.

17. Покажіть структуру виконавчого комітету органів місцевого самоврядування.

18. Як здійснюється стратегічне планування діяльності підрозділів місцевого самоврядування?

19. Що таке менеджмент ризиків в структурі управління органами місцевого самоврядування?

20. Проаналізуйте сучасний стан організації управління муніципальними фінансовими установами.

21. Виділіть головні недоліки в системі управління муніципальними фінансовими установами та вкажіть шляхи їх подолання.

22. Які ви знаєте інструменти управління муніципальними фінансовими установами?

23. Висвітліть основні методи управління муніципальними фінансовими установами.

24. Яка існує проблема законодавчого забезпечення діяльності муніципальної міліції в Україні?

5. Покажіть головні джерела фінансування муніципальних установ.

6. Охарактеризуйте структуру закладів охорони здоров'я на території міст.

27. У чому полягають особливості організації управління закладами охорони здоров'я?

28. Покажіть засоби управління органів місцевого самоврядування по відношенню до установ охорони здоров'я.

9. Висвітліть систему фінансування закладів охорони здоров'я.

30. Чи може стати система медичного страхування однією з головних форм залучення додаткових коштів на фінансування муніципальних медичних установ?

1. Покажіть структуру системи муніципальної освіти.
2. Розкрийте особливості фінансування муніципальної освіти.
  33. У чому полягають особливості фінансового управління державними та муніципальними освітніми установами?
  34. Охарактеризуйте особливості залучення коштів батьків з метою організації додаткових освітніх послуг.
  35. Розкрийте специфіку управління дошкільними установами на муніципальному рівні.
  36. У чому полягають особливості управління середніми загальноосвітніми закладами?
  37. Покажіть джерела формування майна та фінансових ресурсів загальноосвітніх навчальних закладів.
  38. Охарактеризуйте організацію управління навчальним процесом в системі середньої професійної освіти.
9. Висвітліть особливості управління вищими навчальними закладами.
10. Розкрийте фактори конкурентноздатності вищих навчальних закладів.
  41. Покажіть вплив криміногенної ситуації на конкурентноздатність муніципальних утворень.
  42. У чому полягає система забезпечення безпеки населення на території муніципальних утворень?
  43. Розкрийте особливості боротьби з правопорушеннями і злочинністю на муніципальному рівні.
  44. Покажіть роль муніципальної міліції як складової частини правоохоронних органів.
  45. Охарактеризуйте особливості законодавчого забезпечення діяльності муніципальної міліції в Україні.
16. У яких містах України сформована та діє муніципальна міліція?
17. Охарактеризуйте структуру управління муніципальною міліцією.
  48. Висвітліть особливості управління правоохоронними органами на муніципальному рівні.

9. Хто очолює муніципальну міліцію в містах України згідно з законодавством?
50. Дайте оцінку запровадженню інформаційних технологій як засобу покращення діяльності муніципальної міліції.
1. Висвітліть джерела фінансування муніципальної міліції.
52. Які основні види установ соціального захисту на території муніципальних утворень ви знаєте?
3. Охарактеризуйте мету та завдання соціального захисту.
4. У чому полягають функції соціального захисту?
55. Розкрийте особливості взаємодії органів державного управління та місцевого самоврядування з установами соціального захисту.
56. Висвітліть специфіку управління закладами соціального захисту в контексті реформування економіки України.
7. У чому полягає адресний принцип соціального захисту населення?
8. Висвітліть специфіку категоріального принципу соціального захисту.
59. Розкрийте порядок надання соціальної допомоги населенню з муніципального бюджету.
60. Покажіть пріоритети надання соціальної допомоги населенню з муніципального бюджету.
61. Назвіть основні види муніципальних культурних установ.
62. Які джерела фінансування муніципальних закладів культури ви знаєте?
63. Покажіть шляхи реформування системи управління закладами культури в сучасній Україні.
64. Висвітліть характерні особливості організації управління міських бібліотек.
5. Дайте визначення поняття «міський пасажирський транспорт».
6. Розкрийте структуру міського пасажирського транспорту в містах України.
67. У чому полягають головні недоліки діяльності муніципальних транспортних підприємств?

68. Дайте порівняльну характеристику діяльності муніципальних та приватних транспортних підприємств.

69. Охарактеризуйте роль приватних транспортних підприємств у перевезенні пасажирів.

70. Дайте оцінку ролі маркетингу в підвищенні ефективності діяльності міського пасажирського транспорту.

71. Висвітліть основні напрямки управління міським пасажирським транспортом в умовах переходу до ринкової економіки.

2. Покажіть структуру житлово-комунального господарства міст України.

3. Дайте оцінку ролі житлово-комунальних господарств в економіці міст.

74. У чому полягають головні недоліки в діяльності установ житлово-комунального господарства?

75. Охарактеризуйте основні недоліки в управлінні житлово-комунальним господарством міст України.

76. Покажіть джерела фінансування житлово-комунальних установ житлово-комунального господарства міст України.

77. Висвітліть структуру управління житлово-комунальним господарством міст України.

8. Дайте оцінку рівню витрат енергоносіїв в житлово-комунальній системі України.

9. У чому полягає проблема запровадження енергозберігаючих технологій?

10. Висвітліть проблему утилізації твердих побутових відходів.

81. Покажіть шляхи залучення інвестицій в житлово-комунальне господарство міст України.

82. Розкрийте основні напрямки реформування житлово-комунального господарства в сучасній Україні.

83. Опишіть побудову організаційної структури готелю, типи організаційних структур муніципальних готельних комплексів.

84. Які існують правила поведінки персоналу готелів?

85. Назвіть основні принципи та виділіть структуру управління персоналом муніципального готельного комплексу.
86. Висвітліть основні шляхи вдосконалення управління муніципальними готелями в містах України.
87. Які ви знаєте основні види муніципальних закладів торгівлі та побутового обслуговування населення?
88. Визначте зміст торговельно-технологічних процесів у магазині та технологію планування його приміщень.
89. Розкрийте особливості управління процесом обслуговування покупців у муніципальних магазинах, формування асортименту товарів у магазині.
90. Покажіть шляхи підвищення ефективності функціонування закладів з побутового обслуговування населення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Біленчук П.Д., Качур П.С., Кравченко В.В. та ін. Соціальне партнерство та муніципальний розвиток: перші кроки. – К.: Влад і Влада, 1999. – 198 с.
2. Бойко М.Д. Право соціального забезпечення України. Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2006. – 380 с.
3. Борецька Н.П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і перспективи. – Донецьк, 2001. – 351 с.
4. Бланк И.А. Торговый менеджмент. - К.: УФИМБ, 1997. - 408 с.
5. Величко В. В. Економіко-організаційне забезпечення міського пасажирського транспорту як функції міста: Автореф. дис... канд. екон. наук. – Х., 2000. — 18с.
6. Закон України «Про освіту» від 23 травня 1991 р. №1060 – XII // ВВР, 1991, №34, ст.451.
7. Закон України «Основи законодавства про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 р. №2801. – XII // ВВР, 1993, №4, ст.19.
8. Закон України «Про загальну середню освіту» від 13 травня 1999 р. №651 – XIV // ВВР, 1999, №28, ст.230.

9. Закон України «Про вищу освіту» від 13 травня 1999 р. від 17 січня 2002 р. // ВВР, 2002, №20, ст.134.
10. Закон України «Про житлово-комунальні послуги» від 21 червня 2004 р. – №1875 – IV // [http:// ВВР](http://www.vvr.gov.ua), 2004, №47, ст.514.
11. Законодавство України про соціальний захист населення: Зб. законів. За станом на 5 липня 2003 року / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парламентське видавництво, 2003. – 380с.
12. Злупко С. М., Радецький Й. І. Людський потенціал, зайнятість і соціальний захист населення в Україні: Навчальний посібник.— Л. : Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка, 2001. — 192с.
13. Карамушка Л. М. Психологія управління закладами середньої освіти. — К. : Ніка-Центр, 2000. — 332с.
14. Ключниченко Є.Є. Управління містом. Навчальний посібник. - К.: КНУБА, 2003. - 260 с.
15. Кравченко В.І. Місцеві фінанси України. Навчальний посібник. - К.: Знання, 1999. - 487 с.
16. Куйбіда В.С. Муніципальне управління. Аспект інформатизації. - 260 с.
17. Иванов В.В., Коробова А.Н. Муниципальный менеджмент. Справочное пособие. – М., 2002. - 465 с.
18. Малиновський В. Муніципальне управління. Сфера діяльності і науки // Віче. – 2004. - №7. – С.57-60.
19. Мачульская Е.Е. Право социального обеспечения. – М., 2001. – 292 с.
20. Мельник А.Ф., Оболенський О.Ю., Васіна А.Ю., Гордієнко Л.Ю. Державне управління. – К.: Знання, 2004. – 342С.
21. Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л., Дудкіна О.П. Муніципальний менеджмент. Навчальний посібник. За редакцією доктора економічних наук професора А.Ф. Мельник. – К.: «Знання», 2006. – 420 с.
22. Місцеве самоврядування: Збірник нормативно-правових актів. – Х: Гриф, 2002. – 688 с.
23. Місцеве самоврядування в столиці України. За редакцією О.М. Невелєва. – К., 2000. – 280 с.

24. Олійник Н. І. Управління житлово-комунальним господарством у процесі ринкової трансформації економіки України: Автореф. дис... канд. наук з держ. упр. – К., 2003. — 20с.
  25. Організаційно-правові проблеми створення та діяльності муніципальної міліції в Україні: Учбово-методичний посібник. – К., 2000. — 157с.
  26. Право людини на охорону здоров'я, медичну допомогу та відповідальність закладів охорони здоров'я і медичного персоналу за його порушення: Зб. нормат.- правових актів України. – Л., 2004. — 152с.
  27. Приходський О.О., Морарь Л.М., Голяченко А.О. Управління охороною здоров'я (вступ до теорій, концептів, технологій). — Т. : Лілея, 2001. — 65с.
  28. Роглев Х.Й. Основи готельного менеджменту. - К.: Кондор, 2005. - 408 с.
  29. Рой О.М. Система государственного и муниципального управления. - СПб.: Питер, 2003. - 301 с.
  30. Сазонец І.Л., Гринько Т.В., Придатко Г.Ю. Управління місцевими фінансами. - К., 2006. - 264 с.
  31. Салій І. Українські міста: питання власності і муніципального управління. – К., 2001. – 415С.
  32. Студінський В.А. Маркетинг у житлово-комунальній сфері. – К. – Житомир, ДАЖКХ – Видавництво «Волинь», 2001. – 312 с.
  33. Сулова И.М. Менеджмент в современной библиотеке. - М.: Либерия, 2004. - 176 с.
  34. Тульчинский Г.Л., Шекова Е.Л. Менеджмент в сфере культуры. - СПб.: Лань, 2003. - 528 с.
  35. Управління сучасним готельним комплексом. - К., 2005. - 520 с.
  36. Шумілікін В.А., Бабаєв В.М., Луговий В.І. Підвищення ефективності місцевого самоврядування в Харкові на основі науково-технічного, соціально-економічного і кадрового потенціалу міста. – Х., НТУ «ХП», 2003. – 400 с.
- Додаткова*
37. Бібліотеки і бібліотекарі в процесі змін. - К.: Юніверс, 2002. - 56 с.
  38. Бідак В. Я. Соціальний захист населення та вдосконалення державних механізмів його регулювання: Автореф. дис... канд. екон. наук. – Львів, 2004. — 20 с.
  39. Вербицька В.І. Планування бюджетної підтримки підприємств міського

- пасажирського транспорту (на прикладі автобусного транспорту м.Харкова): Автореф. дис... канд. екон. наук. – Х., 2002. – 21с.
40. Галацан О. В. Організаційно-економічний механізм управління охороною здоров'я: Автореф. дис... канд. наук з держ. управління. – Х., 2004. — 17с.
41. Дадачко Володимир Федорович. Регіональні особливості вдосконалення системи управління соціальним захистом населення (на прикладі Львівської та Тернопільської областей): Автореф. дис...канд. екон. наук. – Львів, 1994. — 20с.
42. Далека В.Х. Наукові основи ресурсозбереження при експлуатації міського електричного транспорту: Автореф. дис... д-ра техн. наук. – К., 2005. — 36 с.
43. Єльнікова Галина Василівна. Наукові основи адаптивного управління закладами та установами загальної середньої освіти: Автореф. дис... д-ра пед. наук. – Луганськ, 2005. – 44с.
44. Іваськевич І.О. Організація соціального забезпечення. Курс лекцій. – Тернопіль, 2003. – 104 с.
45. Кабушкин Н.И. Менеджмент туризма. - М., Новое знание, 2004. - 409 с.
46. Калініна Л. М., Островерхова Н. М., Остапенко А. Ф., Онаць О. М., Паращенко Л. І. Теоретико-прикладні аспекти управління закладами освіти: Наук.-метод. посібник. – К. : ПП Компанія "Актуальна освіта", 2002. — 312с.
47. Кампо В., Пухтинський М. Муніципальна політика Президента України / Фонд сприяння місцевому самоврядуванню України; Академія муніципального управління. – К., 2002. – 49 с.
48. Канюка Г.С. Психологічні основи успішності управлінської діяльності керівників закладів охорони здоров'я: Автореф. дис... канд. психол. наук. – К., 2002. — 19с.
49. Карамушка Л. М. Психологічні основи управління закладами середньої освіти: Автореф. дис... д-ра психол. наук. – К., 2000. — 35с.
50. Кідрук Ю.В. Проблеми створення і діяльності місцевої міліції в Україні (Адміністративно-правові та організаційні аспекти): Автореф. дис... канд. юрид. наук. – К., 1996. — 22с.
51. Клименко О.М. Облік та аналіз фінансового забезпечення бюджетних установ (на прикладі закладів охорони здоров'я Чернігівської області): Автореф. дис... канд. екон. наук. – К., 2006. — 18с.

52. Комов В.В., Корнійчук В.П., Хом'як К.Д. Стратегічний муніципальний менеджмент (інноваційний підхід до розвитку сучасного міста). – К.: Денеб, 2005. – 40 с.
53. Крісенко О.В. Діяльність органів місцевого самоврядування в забезпеченні транспортних послуг: Автореф. дис. на здоб. наук. ступеня кандид. наук з держ. управління. – К., 2005. – 20 с.
54. Макушин А. А. Местная полиция (милиция) и местное самоуправление в России: Учебное пособие. – Челябинск, 2000. — 29с.
55. Онищук Г.І. Міський господарський комплекс України: теорія та практика розвитку: Автореферат дис. на здоб. наук. ступеня доктора екон. наук. – К., 2002. – 38 с.
56. Президент України та державна регіональна і муніципальна політика – К.: Логос, 2002. – 236 с.
57. Радиш Я. Ф. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис та тенденції розвитку: Автореферат дис... д-ра наук з держ. упр. – К., 2003. — 455 с.
58. Рибалка О.Т. Формування ефективної системи управління житлово-комунальним господарством у великих промислових центрах: Автореф. дис... канд. наук з держ. управ. – Донецьк, 2004. — 18с.
59. Семенченко Галина Володимирівна. Інноваційні процеси в сфері соціальних послуг (на прикладі медичних послуг закладів охорони здоров'я): Автореф. дис... канд. екон. наук. – Х., 2003. — 20с.
60. Сергєєв Анатолій Вікторович. Організаційно-правові засади діяльності підрозділів місцевої міліції щодо охорони громадського порядку: Автореф. дис... канд. юрид. наук. – Х., 2004. — 20с.
61. Усиченко Н. Г. Организационно-экономические основы регулирования системы городского пассажирского транспорта. – СПб.: Издательство СПбГУЭФ, 2000. — 96с.
62. Шканова О.М. Маркетинг послуг. Навчальний посібник. – К., Кондор, 2003. – 304 с.